

26.09.2004

17. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

JEESUS ANTAA ELÄMÄN

LUUK. 7: 11–16

Pääsiäistä ei juhlita vain kerran vuodessa, vaan joka viikko. Sunnuntai on toistuva ylösnousemusjuhla. Ylösnoussut on keskellämme, sanassa ja sakramentissa, läsnä□

Näemme hautausmaan sijainnista ja hautausajankohdista riippuen silloin tällöin arjen keskelläkin ruumissaattoja liikkeellä, vaikka nykyisin se on aika harvinaista. Hautajaissaatto pysäyttää ja tuo eteemme surussa elävät omaiset. Pohjanmaalla on tapana, että vastaantuleva liikennekin pysähtyy, kun vastaan tulee hautajaissaatto. Koskettavaa oli nähdä edellä ajavan traktorin pysähtyvän tien sivuun ja ajelulla olevan kolmen nuoren miehen ottavan lakin pois päästä, kun saatto tuli vastaan. Kuoleman saatto pysäyttää matkallaan kymmeniä ja satoja ihmisiä. Niin pysäytti Jeesuksen ja opetuslapsetkin. Se on meillekin tarpeellinen muistutus: ”Muista kuolemaasi!”

Hautausmaat sijaitsivat juutalaisten säädösten mukaisesti kaupungin muurien ulkopuolella. Tämä saatto oli tulossa ulos kaupungista ja Jeesus seuralaisineen menossa kaupunkiin. Molemmat kulkueet pysähtyivät, kun Jeesuksen tuli sääli ainoan pojan menettänyttä leskivaimoa. Hänhän oli menettänyt paitsi pojan ja perheenjäsenen, hänen mukanaan myös sosiaaliturvan ja tulevaisuuden toivon. Usein suruun liittyy aineellisiakin menetyksiä ja huolta jokapäiväisen elämän järjestämisestä – sitäköään ei lohduttajan tule jättää huomiotta. Surun tekee entistä raskaammaksi kysymykset: miten selviän, miten pärjään, miten osaan ja tuhannet muut kysymykset.

Jeesuksen käytökseen liittyy valtava auktoriteetti ja tilannetaju. Hän pysäyttää muitta mutkitta surukulkueen ja tilanteen nähtyään käskää kuolleen takaisin elämään. Hän koskettaa kuollutta saastumista pelkäämättä. Kuollut tottelee Jeesuksen sanaa kuin unesta herännyt. Äiti saa lapsen ja tulevaisuuden turvan takaisin. Johanneksen evankeliumin sana toteutui: ”Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo” (Joh. 5:21).

Raamatussa kerrotaan Jeesuksen herättäneen kolme ihmistä kuolleista, Lasaruksen, Jairoksen tyttären sekä tämän pojan. Historiassa kerrotaan myöhemminkin tapahtuneen joitakin kuolleiden herättämisistä, mutta ilman muuta kyseessä ovat hyvin poikkeukselliset tapaukset. Toki Jeesus sanoi, että ”te tulette tekemään vieläkin suurempia tekoja” (Joh. 14:12). Mutta kuitenkin Jeesus ei vielä lopullisesti vienyt kuolemalta valtaa, vaan kuolleista herätetytkin ovat aikanaan kuolleet. Vasta vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema. Olisiko meillä joissakin tapauksissa syytä rukoilla kuolleen herättämistä? Olisiko meillä rohkeutta ja uskoa siihen?

Harvalla meillä on kokemusta kuolleen herättämisestä, mutta me voimme saarnata evankeliumia, joka antaa iankaikkisen elämän jo nyt sekä lohdutuksen sureville. Evankeliumin uskoneet herätetään kerran ruumiillisesti iankaikkiseen elämään. Vasta siellä surun kyynelöt kuivataan lopullisesti ja kuolema on poissa.

Kansan reaktio Jeesuksen toiminnasta oli pelko ja ylistys. Jumala on tullut kansansa avuksi! Tämän sanoman me voimme välittää kuulijoille. Me saamme elää messiaanista aikaa. Jeesus on voittanut synnin, kuoleman ja saatanan vallan. Voittaja on keskellämme. ”Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi”.

MATTI SALOMÄKI

3.10.2004

MIKKELINPÄIVÄ

JUMALAN SANANSAATTAJAT

MATT. 18: 1–6 (7–9) 10

Mikkelinpäivä on vanha, 400-luvulta periytyvä ylienkele Mikaelille omistettu päivä. Mikkelinpäivän painotus on vaihdellut – aika monessa seurakunnassa lapsia kutsutaan kirkkoon mikkelinpäivänä. Raamatussa enkelit ovat kuitenkin usein tekemisissä myös aikuisten kanssa. Mikkelinpäivän evankeliumi Matteuksen mukaan puhuu sekä lapsista että enkeleistä.

Enkelit ovat Jumalan luomia henkiolentoja, joista Augustinus sanoi: ”Enkeli on heidän tehtävänsä nimi, eikä heidän luonteensa nimi. Mikäli etsit heidän luonteensa nimeä, se on henki; mikäli etsit heidän tehtävänsä nimeä, se on enkeli – luonteeltaan henki, tehtävältään enkeli.” Enkelit ovat siis lähettiläitä, sanansaattajia.

Mikkelinpäivänä – olkoon lapsia kirkossa tai ei – on hyvä tilaisuus korjata kansanuskomuksen väite, jonka mukaan lapset tai aikuisetkin muuttuisiva□

Perikoopissa sulkuihin jätetty kohta ei välttämättä sovellu lasten kirkon tekstiksi. Mutta mikäli mikkelinpäivää vietetään aikuisväestön kesken, nämäkin jakeet on hyvä käsitellä. Myöskään myllynkiviakohtaa lasten ei ole helppo konkreettisesti ajattelustaan käsin ymmärtää. Mikkelinpäivän perinteinen evankeliumiteksti on siis luonteeltaan osuvampi lasten kanssa toimiville aikuisille opetuksiksi ja muistutukseksi, kuin lapsille itselleen suunnattuna.

Opetuslasten kysymys nousee tarpeesta selvittää sosiaalinen arvojärjestys uudessa yhteisössä. Siinä on nähtävissä myös hyvin inhimillinen ja itsekäs pyrkimys parhaille paikoille. Jeesuksen vastaus on taas kerran hyvin konkreettinen ja veret pysäyttävä. Välitön, viaton ja huoleton pieni lapsi siinä edessä kaikkien keskellä pudottaa opetuslapset takaisin maan pinnalle. Ei ole tarkoitus tulla suureksi vaan pieneksi ja nöyräksi, Jeesuksesta ja Jumalasta riippuvaiseksi, ei herraksi ja mestariksi vaan palvelijaksi. Yhä uudestaan saisimme käydä oppimaan lapsilta oikeaa elämän asennetta ja oikeaa uskon asennetta, nöyryyttä ja luottamusta.

Puheen jatkuessa näkökulma laajenee: ”yhdenkin näistä vähäisistä, jotka uskovat minuun...” Nyt voimme ajatella Jeesuksen tarkoittavan myös kaikkia Jeesukseen uskovia, ei vain lapsia.

Viettelyksiä tässä maailmassa riittää, tänään enemmänkin kuin 2000 vuotta sitten. Onneton on kuitenkin se ihminen, jonka kautta viettelykset tulevat. Hän ei ole vain itse eksyksissä, vaan eksyttää myös monia muita. Siksi radikaalit toimet ovat paikallaan: parempi on fyysinen kipu ja kärsimys, kuin ikuinen kadotus. Monet kuulijat joutuivatkin uskonsa takia kokemaan kipua aina marttyyrikuolemaan asti, ketä sahattiin rikki ja ketä ristiinnaulittiin. Se ei ole kuitenkaan mitään verrattuna ikuisen kadotukseen ja piinaan. Meidän on vaikea ymmärtää näitä mittasuhteita, mutta niitä Jeesus nyt yrittää opettaa. Tässäkö myös yksi selitys kärsimyksen salaisuudelle? Vain vaikeuksien keskellä opimme turvaamme Jumalaan lapsen lailla. Kunkin tulee hallita omaa ruumistaan. Humalassa kontrolli puuttuu, minkä olemme huomanneet juomahintojen laskettua entistä selvemmin. Mutta käden tai jalan katkaisua tärkeämpi lääke taitaa löytyä sydämen remontista. Enemmän hallintavaltaa Kristukselle sinne. Ruumiin jäsenet tottelevat käskyjä, joita aivot antavat. Tunnetusti ihmisen sydäimestä nousee se kaikki pahuus, jota teemme.

Evankeliumikohdan lopussa on yksi niistä Raamatun harvoista viittauksista, jotka ovat antaneet aiheen ajatella, että jokaisella on oma (suojelus)enkelinsä.

Tekstin sisään kuuluu myös ajatus pahoista enkeleistä; viettelysten alkusyy on langennut enkeli, jonka sijalle Jumala loi ihmisen. Juuri se aiheutti saatanan

Enkeleiden sunnuntaina joudumme jäämään lastenkaltaisina täysin uskon varaan. Harvalla meistä on konkreettista kokemusta enkeleistä. Ilmoitukseen uskovina voimme kuitenkin nähdä tämän näkymättömien palvelijoiden joukon aktiivisessa toiminnassa ja ehkä joskus on siipi hipaissut itse kutakin...

MATTI SALOMÄKI

10.10.2004

19. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

RAKKAUDEN KAKSOISKÄSKY

MATT. 22: 34–40

Kertomus Jeesuksen ja fariseusten kohtaamisesta ja lakiin liittyvästä kysymyksestä sijoittuu Jeesuksen toiminnan viimeisiin tapahtumiin. Saddukeukset ovat juuri edellä saaneet kuulla, kuinka vähän he tuntevat kirjoituksia. Fariseukset kokoontuvat vielä iskuun ja tulevat saattamaan Jeesusta pinteeseen. Jeesus käyttää tilanteen hyväkseen ja viitta vastauksellaan eteenpäin eskatologiseen täyttymykseen (Haapa).

Jumalan ja lähimmäisen rakastamisen yhdistämisellä yhteen yhteiseen käskyyn Jeesus liittyi oman aikansa juutalaiseen laintulkintatraditioon, jota mm. rabbi Hillel edusti. Uutta Jeesuksen vastauksessa oli kuitenkin rakkauden kaksoiskäskyn yhdistäminen eskatologiseen yhteyteen. Eskatologisuus tulee esille siinä, että Jeesus panee roikkumaan tuohon lain tulkinnan vaarnaan myös profeetat.

Profeettojen sanoma Israelille ennusti omaan aikaansa liittyvien tapahtumien rinnalla myös tulevista ajoista. Messiaan aika ja messiasprophetiat olivat yksi heidän pääsanomistaan. Profeettojen julistus, mm. Hesekielin ennustus messiaan aikana saatavasta uudesta sydäimestä, oli nimenomaan laintulkintaan liittyvä ennustus ”Ja minä annan teille uuden sydämen, ja uuden hengen minä annan teidän sisimpäanne. Minä poistan teidän ruumiistanne kivisydämen ja annan teille lihasydämen.

Henkeni minä annan teidän sisimpäanne ja vaikutan sen, että te vaellatte minun käskyjeni mukaan, noudatatte minun oikeuksiani ja pidätte ne. Hes. 36:26 – 27. ”Silloin ei enää toinen opeta toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: ’Tuntekaa Herra.’ Sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejensä.” Jer. 31:34. Näiden lainausten perusteella jo on nähtävissä, että suhde lakiin on messiaan aikana perustavalla tavalla toinen kuin aikana ennen messiasta.

Rakkauden kaksoiskäsky on vanhaa liittoa ja lain tietä niin kauan kuin messias antaa uuden lain. Uusi käsky on käsky opetuslapsille uhrautuvaan rakkauteen. ”Uuden käskyn minä annan teille, että te rakastatte toisianne niin kuin minä olen teitä rakastanut— että tekin niin rakastatte toisianne.” Joh. 13: 34. Tämäkin olisi vielä lain tietä, ellei sen perustuksena olisi Kristuksen uhrautuva rakkaus Golgatalla. Se on käsky, jota noudatetaan uudessa maailmassa, jonka Kristuksen kuolema ja ylösnousemus on perustanut. Käskyn puite ei ole enää sen noudattamisesta palkaksi tuleva pelastus, vaan Kristuksen kertakaikkinen uhri kaikkien edestä.

Kuin pisteenä i:n päälle Matteus on seuraavaksi liittänyt tekstiinsä puheet Kristuksen ja Daavidin sukulaisuussuhteista (”Kenen poika hän on?”), jolla ajatukset siirtyvät suoraan messiaan aikaan. Tätä seuraa sitten kohta, jossa Jeesus runttaa fariseukset ja kirjanoppineet— ”Te tyhmit ja sokeat...” ja itkee Jerusalemin tähden— ”Jerusalem, Jerusalem... Teidän huoneenne on jäävä hyljätiksi.” Messias tuo uuden lain ja uuden jumalanpalveluksen. Vanha lakkautetaan. Uuden jumalanpalveluksen ydin on ehtoollinen, jonka Herramme vei erääseen kotiin ja josta syystä alkukristityt viettivät ehtoollista nimenomaan kodeissa. Joku viisas on sanonut, että vanhempien suhde on lapsen koti. Kodin rakennusaine on keskinäinen rakkaus. Saman kodin lapset saavat tulla isän pöytään, vaikka vähän nahistelevatkin. Isän rakkaus avaa oven ja sulattaa riidat.

VESA PÖYHTÄRI

17.10.2004

20. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

USKO JA EPÄUSKO

MARK. 2: 1–12

Jeesuksella on valta sekä antaa syntejä (synnit) anteeksi että parantaa. Usein käytetty muoto ”antaa syntejä anteeksi” ei tietenkään tarkoita (vain) yksittäisiä syntejä, vaan kaiken synnin ja syyllisyyden anteeksiantamista eli Jumala-suhteen korjaamista.

Usko löytyy halvaantuneen kantajilta. Jeesus näki ”heidän uskonsa”. Jeesus ei sano halvaantuneen uskosta mitään. Tavallisesti selittäjät viittaavat kantajien uskoon ikään kuin halvaantuneella itsellään ei olisi uskoa ollutkaan. Lauseen rakenne onkin helposti tulkittavissa kantajien uskoon viit-

taavaksi mm. siksi, että heidän toimintansa oli ”näkyvää” ja koska Jeesus ”näki” tässä toiminnassa heidän uskonsa. ”Olihan se aikamoinen homma, että toisten ihmisten kodin kattoa alettiin purkaa, ties vaikka samana päivänä olisi tullut vaikka millainen kaatosade. Olisi varmaan pitänyt ensin pyytää läänin pääkaupungista purkulupa.” Mutta kantajilla oli vakaumus, päämäärätietoisuutta ja sisäinen pakko saada halvaantunut Jeesuksen eteen mitä pikimmin. He tiesivät olevansa oikealla asialla. Halvaantuneella saattoi olla kovat kivut tai hänen arveltiin kenties olevan kuolemaisillaan. Hätä ei lue lakia. Ambulanssi voi ajaa päin punaisia. ”Heidän uskonsa” voi kuitenkin sisältää myös sairaan miehen uskon.

Joka tapauksessa neljän miehen ja halvaantuneen muodostama ryhmä oli kuin pienois seurakunta. Heillä oli tieto Jeesuksesta eli he olivat kuulleet hänestä ja hänen teoistaan ja uskoivat kertomusten olevan totta. Ajatukset keskittyivät Jeesukseen, heidän kuulemiensa uutisten päähenkilöön. Näin heissä oli syntynyt usko ja luottamus häneen. Sama kertaantuu tämän päivän lähetystyössä: Jeesusta julistetaan, kuulijoille syntyy luottamus sanomaan, ja heidän sydämissään syttyy usko ja luottamus häneen, jota julistus koskee. Tieto Jeesuksesta leviää perheestä perheelle, talosta taloon, kylästä kylään, kaupungista kaupunkiin. Tämän nähdään nykyaikanakin tapahtuvat esim. lähetysten pioneerialueilla, missä evankeliumia ei ole vielä mainittu tai missä sitä on julistettu vasta vähän. Jeesuksesta kuulleet saattavat tehdä ”aivan tavattomia” saadakseen toisia sanan kuuloon. 10-20 km kävely tai pitempiin pyörämatka tai koko päivän kestävä matka ei tunnu sellaisessa tilanteessa mitään. Ja sairaanakin saatetaan lähteä. Mielessäni on elävänä lähetystyön alku Bangladeshin oraon-heimon parissa yli 20 vuotta sitten. Kaikkeen oltiin valmiita, kun Jeesuksesta oli kuultu ensimmäiset hyvät uutiset. Elettiin uskon aikaa. Voitiin puhua herätyksestä.

Jos oli kysymyksessä vain kantajien usko, voidaan tällaisesta ”toisten uskosta” sanoa, ettei sitä tule pelätä kun sen välityksellä halutaan tuoda hengellistä ja ruumiillista hyvää. Siitä tulee päinvastoin olla syvästi kiittollinen. Toisten usko saa useimmin esirukouksen muodon, joskus se panee kutsumaan sanan kuuloon, joskus, sairaan ollessa kysymyksessä, kehotukseen lähteä vaivansa kanssa lääkärin luo tai kehottaa sairasta pyytämään öljyllä voitelemista. Toisten uskon innoittamana lähdetään liikkeelle tai suostutaan apua tarvitsevaan, kannettavaksi. Entä jos ”heidän uskonsa” sisältää myös halvaantuneen oman uskon? Tämä näköala vahvistaa anteeksisaamisen ja vastaanottavan uskon yhteenkuuluvuutta ja koska mikään tekstissä ei puhu tätä vastaan, siitä on oikein pitää kiinni.

Lausumme usein sen totuuden, että uskon herääminen on suurempi ihme kuin sairaan parantaminen. Tekstin äärellä voi näyttää siltä, että asia olisi päinvastoin. Jeesus asettaa vastakkain syntien anteeksiantamisen (usko) ja parantamisen. Jeesusta vastustavien lainopettajien ajatus kulki – tästä Jeesuksen sanasta (9) päätellen – niin, että jos joku pystyy parantamaan, niin hän osoittaa olevansa myös jumalallinen hengellinen auttaja. Jeesus ei itse vastaa asettamaansa retoriseen kysymykseen, vaan jättää asian auki ja panee kuulijoiden omattunnot myllertämään ja lainopettajat näkemään kritiikkinsä umpikujan. Jeesus parantaa – tällä kerralla julkisesti, koska asian ”todistelu” vaati sitä. Sanoma lainopettajille: ”Olen parantanut ja olen antanut (tälle halvutulle) synnit anteeksi.. Vieläkö jatkatte epäuskossanne? Päätelkää itse, mistä on kysymys”. Ei oikeastaan tarvittu päättelyäkään, koska asian tietäminen ja ymmärtäminen oli mahdollista (10). Jeesuksen jumaluus jäi kuitenkin lainopettajilta salaan. Ehkä joku Nikodeemus heidänkin joukostaan löytyi.

Epäusko kohdataan lainopettajissa, joiden sinänsä oikein muotoiltu oppi (vain Jumala voi antaa syntejä anteeksi) esti heitä uskomasta Jeesukseen. Olemme tekstin ydinsanomassa. Lainopettajien oppi ei tuntenut Jeesusta, Messiasista, henkilöä, joka oli Jumalan Poika (eli Ihmisen Poika, jota nimitystä Jeesus itsestään käytti; ei pidä hämmästyä tätä nimitysten paradoksaalisuutta). Kohta opettaa väkevästi, että vaikka uskon kohteeksi tunnustettaisiinkin Raamatun Jumala, Jahve, kuten juutalaiset opettajat tekivät, jotain oleellista puuttui. Oli torjuttu ja unohdettu Jumalan Poika, Välimies, Sovittaja, Vapahtaja. Jos hänet unohdetaan, ei uskon kohteena olekaan Raamatun Jumala, vaikka niin luultaisiin. Jeesuksen alennus, kärsimys, heikkous ja sovitus sekä pahennus ovat poissa, Jeesus itse on poissa. Silloin ei tunneta Jumalaakaan. Poissa oli anteeksiantamisen tarve, oman uskonnollisuuden ja ”Jumalan ja hänen lakinsa puolustamisen” katsottiin riittävän.

Suuri osa suomalaisista kirkon jäsenistä näyttää pitävän ”uskoa Jumalaan” jollain tavalla ”luonnollisena” ja kristillisenä, ”asiaan kuuluvana”, mutta kysymyksessä ei välttämättä ole varsinainen kristillinen usko. Jumala itse viime kädessä tieteenkin tietää, mitä ja miten kukin uskoo; me puhumme nyt siitä, mitä uskontodistuksesta voidaan päätellä. ihmisten ja Jumalan edessä. Varsinainen kristillinen usko ei voi ohittaa uskoa Jumalan Poikaan, Jeesukseen sovittajana ja omana Vapahtajana. Se, joka ei tarvitse anteeksiantamusta, ei tarvitse Jeesustakaan.

Tekstin valossa epäusko on ”Jeesuksettomuutta”, ymmärtämättömyyttä ja epäuskoa hänen suhteensa. Ilman Jeesusta ollaan matkalla kadotukseen (Joh. 3:16). Samalla epäusko paljastuu paradoksaalisesti ”lähellä uskoa olevaksi”, sillä olihan lainopettajilla usko VT:n Jumalaan eli juutalaisittain tulkittu VT:n usko. Jeesuksen puuttuminen uskosta merkitsee hänen ohittamistaan ja sivuuttamistaan eli itse asiassa kaiken puuttumista: yksi sinulta puuttuu, Jeesuksen tunteminen, ja sen myötä kaikki. Tämä tunteminen ei ole pelkästään historiallisten tosiasioiden tuntemista. ”Sana ’usko’ ei tarkoita ainoastaan historiallista tietoa, jollainen jumalattomilla ja Perkeleelläkin on, vaan se tarkoittaa uskoa, joka ei kohdistu ainoastaan historiallisiin tapahtumiin, vaan myös niiden vaikutukseen, nimittäin oppiin syntien anteeksiantamisesta. Sen mukaan meillä on Kristuksen kautta armo, vanhurskaus ja syntien anteeksiantamusta ... sanaa ’usko’ ei pidä käsittää opituksi tiedoksi, jollainen jumalattomillakin on, vaan luottamukseksi, joka lohduttaa ja rohkaisee pelästyneet mielet” (Augsburgin tunnusta CA ss. 59-60, kohta 23 ja ss.)

Saarnaajan on teroitettava mieliin sitä, että kristillinen usko kohdistuu Jeesukseen, Sovittajaan, Välimieheen ja hänen kauttaan Jumalaan, Isään. Hyvä ja rakentava uskon kehä on sellainen, että oikea usko Jeesukseen korostaa Isää, Jumalaa ja että oikea usko Isään Jumalaan perustuu Jeesuksen pelastustyölle. Kolminaisuus on edessämme taas, hakemattakin. Ei ole kristillistä uskoa ilman Isää, Poikaa ja Pyhää Henkeä, eli Jeesuksen Henkeä, joka paljastaa synnin ja syyllisyyden, osoittaa Jeesuksen ja tuomion niille, jotka jäävät syntyinsä ja epäuskoonsa (Joh. 16). Tekstin tapahtumiin liittyen saarnaajan on hyvä nostaa esiin kantajien päättäväisyys ja päämäärätietoisuus, joka niin usein näyttää puuttuvan länsimaisten kristittyjen uskosta ja elämästä. Hänellä, joka parantaa on valta antaa syntejä anteeksi. Hänelle, joka antaa synnit anteeksi, on ”helppo” lausua parantava sana, jos niin on□

JUHANI LINDGREN

24.10.2004

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Jeesuksen lähettiläät

MATT. 22: 1–14

VERTAUKSIA VALTAKUNNASTA

Valtakunnat tulevat ja menevät. Kommunismien valtakunta on mennyt, koska mikään valheen ja väkivallan varaan rakennettu ei voi pysyä. Kapitalismin ja vapa

Ainoa pysyvä, Jumalan valtakunta, on keskellämme. Mutta sovituksen, armon ja rakkauden valtakuntana se näyttäytyy monelle liian heikkona ja vaatimattomana. Jumalan valtakunta on Jumalan hallintaa ja hänen tahtonsa tapahtumista tässä maailmassa ennen muuta hänen valtakuntansa ihmisissä, kristityissä. Mutta itsekkyyden ja muiden syntien tähden heissäkin Jumalan tahto tulee näkyviin vain vähän.

Demokratia, vapaus ja ihmisarvon kunnioitus ovat kristillisen uskon maaperästä kasvaneita myöhäsyntyisiä ja herkkiä kukkasia, jotka ovat vaarassa paleltua katkeruuden, vihan ja koston kylmissä tuulissa. Olemme astuneet aikaan, jossa länsimaisen sivistyksen ja demokratian eloonjääminen on sidoksissa siihen, saammeko laajan ja ihmissydämiä syvältä muuttavan hengellisen herätyksen - jälleen kerran.

Elämän hallitsemattomuus, epävarmuus ja turvattomuus toisaalta ja lähisuhteiden särkymisalttius ja viihdetulvan voimattomuus kätkeä alleen elämän pinnallisuuden tympeyttä toisaalta, muokkaavat sydänten maaperää Jumalan sanan kylvölle. Vielä ei ole kokonaan sammunut ihmisissä parempien aikojen toivo ja odotus - Jumalan valtakunnan kaipuu.

Hääkutsusta kärjäkutsuun

Jeesuksen valtakuntavertauspuhetriologian kolmas osa: hääkutsu. Hääkutsu on vapaaehtoinen, kärjäkutsua on noudatettava. Hääjuhla taisi tuon ajan

tavallisen ihmisen elämässä olla riemullisinta, johon voi osallistua. Jeesus alkoi julkisen toimintansa häistä Kaanassa ja Raamatun mukaan päättää julkisen toimintansa ikuisesti kestäviin häihin taivaassa. Nyt Jeesus kertoo kuninkaan pojan häistä. Tärkeä opetus, jonka Jeesus lienee toistanut eri tilanteissa eri muunnelmin. Kuningas haluaa, että häähuone täyttyy. Johanneksen Ilmestys kertoo (7:9), että näin tuleekin käymään ja toteaahan Jeesus sen vertauksessaankin. Kuningasnäky: täysi taivas. Siinä lohdutuksemme, toivomme, rohkaisumme. Olkoon täysi taivas myös Jeesuksen lähettiläiden näky. Siksi Jeesus ”jatko” ja jatkaa.

Palvelijat läh

taivaaseen. Eräs rukoilevaismaallikkosaarnaaja tapaa pyytää seuraväkeä viemään kotiin terveisiä ja sanomaan: taivaassa odotetaan! Harvoja valittuja oli itse asiassa vain yksi kansa: Israel. Muut ovat toriväkeä ja aitovierten kansaa. Vuosisadasta toiseen valittu kansa oli odottanut. Jumalan lupaukset olivat antaneet odotuksille syyn ja pohjan.

Profeetat pitivät toivoa yllä. Jumalan johdatus historian ja kansan vaiheissa oli ilmeinen ja vahvasti odotusta. Mutta sitten profeetat vaikenivat ja taivas oli ääneti usean vuosisadan ajan. Odottajat väsyivät, toivo hiipui. Ehkä maailmamme ei sittenkään ole epänormaalissa tilassa, vaan kaikki on aina ollut näin! (Toisin sanoen syntiinlankeemus ei ole historiallisesti totta.)

Sitten Messias, Kristus tuli ja teki kaiken valmiiksi todistajien läsnä ollessa. Mutta he jäivät kylmiksi, kulkeutuvat kuin ohi. Tapahtuu se kauhea asia, ettei tapahdu mitään. Siinä on yhä Jeesuksen lähettiläiden, seurakuntiemme ja kirkkomme painajainen. Hääkutsua viedään, mutta kukaan ei lähde häihin. Sanaa julistetaan, mutta kukaan ei ota sanaa vastaan. Sanan kylvön rinnalla käy nimittäin aina kysymys sanan vastaanottamisesta tai oikeastaan sanassaan luoksemme tulevan Jeesuksen vastaanottamisesta.

Jeesus toi Jumalan valtakunnan tähän maailmaan, mutta ei vienyt sitä mennessään. Jumalan valtakunta ja pelastus on keskellämme. Kuinka käynee meidän, pakanoiden, hienostelevien tai karkeiden? Ei ole palvelijoiden osa lausua tuomioita aikansa ihmisistä, mutta silti saamme kysyä, mihin ihmiset panevat toivonsa. Miltä kuninkailta ja valtakunnilta he odottavat hyvää elämäänsä. Eihän ole suvaitsemattomuutta, jos heittää hukkuvalle ainoan käytettävissä olevan pelastusrenkaan?

Jonnekin aina matkataan

Puolueettomaksi suhteessa Kuninkaan pojan häihin ei kukaan voi jäädä. Olemme joka tapauksessa astuneet junaan, teemme matkaa, halusimme tai emme. Niinpä vähintäänkin lähettiläiden toimesta on paikallaan kysyä: Minne olet matkalla? Häihin ei olla matkalla vahingossa, ”muualle” kyllä.

Luulisi, että kuninkaan kutsuun suhtaudutaan yllättyneellä ilolla. Edessä päin on jotakin sen sijaan, ettei olisi mitään. Saa olla mukana omaa itseään ja elämäänsä suuremmissa. Mutta kenties kutsu on jotakin liian hyvää uskottavaksi ja todesta otettavaksi. Kutsu on toistettava. Mutta ”kutsun saaneet eivät tahtoneet tulla” ja ”toiset eivät välittäneet siitä”.

Ei edes evankeliumi

tehnyt?” Siinäpä se juuri onkin. Pahinta, mitä voi hänelle tehdä, on, ettet tee mitään. Ajattele, jos hän olisi sinulle yhtä välinpitämättömän kohtelias suuren hädän kohdatessa tai kuolemasi hetkellä!

On järkyttävää, että ihminen voi pitää onnetonta ja kadotettua tilaansa normaalina. Ihminen voi pilata paljon omaa ja toisten elämää, tuhota elämästä kauniin ja arvokkaan ja silti vielä ajatella olevansa järkevä ja toimineensa ellei oikein, niin siten, kuin oli pakko, ikään kuin tyhmit valinnat olisivat olleet ennalta määrättyt. Kun tarjotaan vaihtoehtoa, muutosta, hyvää, niin luulisi, että ellei itsensä, niin lastensa ja läheistensä tähden tarttuisi kutsuun, josko kierre olisi katkaistavissa ja vielä jotakin korjattavissa. Vai täytyykö lastenkin jatkaa samaa kaljanhuuruista räyhäämisen ja rähjäämisen rataa?

Kuninkaan pojan häihin matkaavilla elämän arvot ja tapa ovat niin toisenlaiset kuin ”bisneksiinsä” (*emporia* ja *poros*=matka), kokoamiseen,

omistamiseen ja kuluttamiseen keskittyneillä, että Jumalan sanan palvelijat ja uskovaiset koetaan ärsyttävänä tuomitsijoina. Heidän vaikutuksensa on tarvittaessa voimatoimin estettävä tai jätettävä heidät ylpeyden (hybris) sokaisemien ylipappien eliminoitavaksi.

Hääpukuja tarjolla

Kuningas on lähettänyt palvelijansa ”teille ja toreille” paikkoihin, joissa valtatiet risteytyvät ja missä ihmiset kuluttavat aikaansa. Siellä ihmiset eivät osaa odottaa kutsua. Köyhät teiden risteyksissä eivät kieltäydy. Tällaisille on tarjottava myös hääpuku talon puolesta. Syntiselle on joka hetki suuri ja käsittämätön ihme, että Jumala on juuri hänet kutsunut ja juuri hänelle on kaikki valmiina.

Kiusaajan päämäärä on kietoa ihminen ensin hyvän ihmisen verkkoon. Sellainen ei Jumalaa ja lahjavanhurskautta tarvitse. Sitten kiusaaja kietoo synnin verkkoon niin, että saa ihmisen luulemaan, ettei toisenlainen elämä hänelle enää kuulukaan. Sitten onkin kiusaajan tavoite pitää ihminen irti

evankeliumista ja hääkutsusta. Tällaisten valheiden verkossa ei evankeliumi ole koskaan liian avara ja runsas ja kummallisissa paikoissa tarjolla.

Loppu tässä jollakin tavalla kauniissa evankeliumikohdassa on yllättävä. Ensinnäkin on häät, jonne kurjatkin kutsutaan ja sitten yksi onneton heitetään ulos. Tämä ei olekaan amerikkalainen elokuva, jossa onnellinen loppu kuuluu kaikille - vielä hengissä oleville. Pelastuksen avaran lahjan rinnalla on tuomio. Jumalan kutsun voi torjua ja hänen rakkauttaan paeta, mutta hänen tuomiotaan ei.

Raamattu sanoo: ”Se, joka ei usko, on jo tuomittu.” Kun Jumalan ylenpalttiset lahjat hylätään, ei voida mitenkään puolustautua. Se, joka hylkää Sanan, jää kerran sanattomaksi.

KEIJO RAINERMA

31.10.2004

USKONPUHDISTUKSEN MUISTOPÄIVÄ

USKON PERUSTUS

JOH. 4: 46-53

22.sunnuntai helluntaista omistetaan uskonpuhdistukselle. Sunnuntain tekstit liittyvät läheisesti uskonpuhdistuksen keskeiseen sisältöön. Pyhän tekstin keskeinen skopus on: yksin usko.

Jeesus tuntee meidät ihmiset. Siksi hän sanoi apuaanovalle isälle: ”Te ette usko, ellette näe tunnustekoja.” On hyvä pysähtyä läpiajattelemaan aikamme kokemukristillisyyden voimakasta korostusta parantumiskeskeisestä uskosta. Ajatellaan, että elävä usko tässä ajassa yleensä merkitsee kaikkea hyvää. Hyvä ymmärretään hyvin samalla tavalla kuin kaikenlainen menestys yleensäkin elämässä. Jeesus halusi erottaa tällaisen maallisen menestysajatuksen ja uskon toisistaan. Uskon rukouksenkin olennainen sisältö tulee aina olla, tapahtukoon sinun tahtosi. Uskon seuraukset eivät siis koskaan ole ihmisen vallassa vaan Jumalan, koska hän vaikuttaa tahtomisen ja tekemisen.

Poikansa puolesta hädissään oleva isä ei kuitenkaan hellitä vaan osoittaa, ettei hänen motiivinsa ole koetella Jeesusta vaan pyytää häneltä apua: ”Herra, tule, ennen kuin poikani kuolee.” Jeesus ei kuitenkaan lähde mukaan, vaan lähettää isän liikkeelle kohti kotia oman sanansa varassa: ”Mene kotiisi. Poikasi elää.” Teksti ei kerro miehen reaktioista muuta kuin sen, että tämä uskoi, mitä Jeesus oli sanonut. Kohti kotia miehen oli vaellettava yksin Jeesuksen sanan varassa. Sanaan luottaen oli kuljettava, vaikka varmasti epäily hiipi mieleen. Kannattiko käydä Jeesuksen luona, kun tämä ei edes vaivautunut mukaan. Mutta jo ennen kotia tultiin häntä vastaan ja kerrottiin ilo uutinen pojan parantumisesta. Uskon rukous olikin muuttunut todellisuudeksi. Tämä todistus synnytti uskon kaikkien tässä kodissa olevien sydämessä.

Jumala voi toimia tavalla ja toisella. Hän parantaa tai hän jättää sairauden tässä ajassa, mutta molemmissa tapauksissa olennaista on yksin usko. Tässä syntyinlankeemuksen maailmassa meidän on kuljettava kohti taivaan kotia Jeesuksen varassa. Hänen sovitustyöhönsä turvaten, josta Raamattu haluaa meitä vakuuttaa. Uskomme perusta ei ole uskossamme (*fides subjectiva*) vaan uskomme kohteessa eli Kristuksessa ja hänen työssään (*fides objectiva*). Tämänpuoleinen menestysusko rapistuu viimeistään silloin, kun meitä aletaan tavalla tai toisella riisua. Mutta samalla Jeesuksen usko meissä alkaa näyttää todellisen luonteensa. Se on pysyvää, kestävä. Sen varassa voi kulkea kohti taivaan kotia ja se on ainoa ”passi” perille. Siellä kuivataa□

MAURI TERVONEN

06.11.2004

PYHÄINPÄIVÄ

PYHIEN YHTEYS

MATT. 5: 1–12

Kansankirkon suuria etuja on kansan tavoittaminen – ainakin hautajaisissa. Pyhäinpäivä tuo perinteisesti väkeä kirkkoon, joko messuun tai erilliseen tilaisuuteen, jossa luetaan vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten nimet ja sytytetään kynttilöitä. Suurenmoinen tilaisuus julistaa Jumalan sanaa ja kutsua parannukseen ja uskoon niitäkin, jotka tämän päivän lisäksi tulevat kauneimpiin joululauluihin.

Pyhäinpäivän sisällössä on tapahtunut siirtymä. Uskossa Kristukseen kuolleiden pyhien muistamisen sijaan tästä on tullut yleinen vainajien muistopäivä. Kaikki pääsevät taivaaseen -ideologia saa kirkossa jalansijaa ja se myös sallitaan. Siinä hengessä voi päivän tekstin äärellä sitten julistaa kaikki autuaiksi. Jumalan pyhä nimi tulee pilkatuksi ja väärä rauha vie ihmisiä kadotukseen. Jeesus tahtoo yhä, että kaikki pääsisivät taivaaseen. Hän on sovittanut ristillä koko maailman synnin ja hankkinut meille iäti kelpaavan vanhurskauden. Se on lahja, jonka saamme uskossa omistaa.

Jeesuksella on varaa julistaa autuaaksi itsensä tähden.

Muistan kun vanha rukoilevainen maallikkopuhuja Eino Järvinen innostuneena ja liikuttuneena kuvasi seurapuheessaan, miten uskon tielle lähtiessä ei muuta menetä kuin pahan omantunnon, mutta saa sitäkin enemmän. Kaikki synnit anteeksi ja taivaan autuuden.

Saarnamieskin joutuu usein tuntemaan hengen köyhyyttä (varsinkin jos on huonosti valmisteltu saarna). Syntisestä tulee pyhän Jumalan edessä kurja ja köyhä armon kerjäläinen. Vanha sanonta kuuluu: lauantain helvetti sunnuntain taivas. Autuaaksijulistamiset vievät avatun taivaan äärelle. Meille maailman ja kansankirkonkin hylkimille on kuitenkin taivas auki Jeesuksen tähden. Jeesus ei julista autuaaksi ansioiden tähden. Luetellut asiat eivät ole kristillisiä hyveitä tai ominaisuuksia joiden perusteella taivaaseen kelpuutetaan. Ahdistuksen keskellä eläviä rohkaistaan uskomaan, että he saavat olla Jumalan lapsia ja taivaan perillisiä.

Pyhäinpäivän tekstien suuri yhteinen nimittäjä on tämän ajan hetken kestävien vaivojen jälkeen alkava pyhien iankaikkinen lepo ja autuus. Emme ole täällä sattuman heiteltävinä. Jumala ei kiusaa ketään. Hän ei salli meitä koeteltavan yli voimiemme. Kerran kyynleet pyyhitään. Kerran taivaassa saadaan armopalkka.

Jeesus pitää itsestään selvänä, että uskovia vainotaan. Profeetoillekin kävi samoin. Hengelliset johtajat olivat heidän paatuneimpia vastustajiaan ja kansa seurasi perässä. Niin on aina ollut ja tulee olemaan. Vainoa pidetään kaikkialla Uudessa testamentissa normaalina ilmiönä. Se on merkki siitä, että ollaan oikealla tiellä. Jostain käsittämättömästä syystä vainoajat ovat sokeita omille tekemisilleen. Käytetään hengellisiä sanankäänteitä, puhutaan rakkaudesta ja suvaitsevaisuudesta, mutta toimitaan aivan päinvastoin. Jeesuksen omat saavat kuitenkin iloita ja riemuita. Jumalan sanan ihmeelliset armolupaukset osoittavat kuinka uskollinen Jumala on. Helvetin portitkaan eivät voita hänen pyhiensä piskuista laumaa. Uskollisuutta Jumala kysyy meiltäkin.

JOHAN HELKKULA

06.11.2004

PYHÄINPÄIVÄ

PYHIEN YHTEYS

MATT. 5: 1–12

Pyhäinpäivän onniteltavia ovat kaikki murheelliset, eri tavoin elämän murjomat ihmiset.

”Autuaita ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen”, autuaita ovat ne, jotka odottavat Jumalaa, jotka ovat laittaneet toivonsa Jumalan suuriin lupauksiin. Jumala julistaa, tekee kerran kärsivät ihmiset autuaiksi, onnellisiksi. Niin suuri Jumala meillä on – hän muuttaa alennustilamme ilon juh-laksi. Nämä Jeesuksen sanat ovat kantaneet kaikkina aikoina ihmisiä halki ahdistuksen, halki pimeän. Tämän elämän kurjat julistetaan Kristuksessa onnellisiksi. Vuorisaarnan ytimen julistuksessa on Jumalan voima, joka jo nyt saa mieleemme pimeän väistymään, ahdistuksemme helpottumaan. Se miten elämä lyö ja ahdistaa, ei tule olemaan viimeinen sana, vaan ylistys Herralle, joka on tehnyt kaiken hyvin, täydellisesti. Autuaiksi julistukset kantavat murheen murtamia ihmisiä erityisesti pyhäinpäivänä, jolloin hiljennymme muistamaan poisnukkuneita läheisiämme. Tai kun rukouksessa kannamme niitä, jotka ovat saattaneet läheisensä haudan majaan.

Pyhäinpäivänä ihmiskunnia on kuin harva, käsiin hajonnut vaate, joka ei riitä lämmittämään syksyn viimassa, ensipyryissä. Ihmisviisaus on kyvy-tön, riittämätön lohduttamaan murtunutta, rakkaansa menettänyttä ihmistä. Läheisyys kylläkin lohduttaa, koska silloin emme jää yksin murheemme kanssa. Lähelläolo voi silti olla yllättävän vaikeaa, jopa ylivoimaista, koska joudumme tunnustamaan avuttomuutemme, kyvyttömyytemme auttaa. Läheisyys, yhdessäolo, on silti todellista auttamista, koska silloin murtunutta ihmistä ei jätetä olemaan yksin. Seurakunnan järjestämissä sururyhmissä voimme yhdessä jakaa menetyksen tuskaa, surua, toisaalta löytää myös uutta näkökulmaa, jopa ilon aihetta. Emme välttämättä pystykään lohdut-tamaan, mutta kun suostumme olemaan lähellä surevaa, lohdutus tulee siinä mukana. Kuin vahingossa, kuin itsestään. Menetyksistä puhuminen auttaa □

On vaikea tottua elämän kulumiseen, murtumiseen, kuoleman todellisuuteen. Kuolema jollain lailla on vastoin luonnollista halua elää ja olla. Silti kaikkein tärkeintä on saada uskoa psalminkirjoittajan tavoin, että ’vaikka minä tekisin vuoteeni tuonelaan, sinä olet siellä’. Vaikka sanoisin: ”Nyt olen pimeyden kätkeissä, yö peittää päivän valon”, sinulle ei pimeys ole pimeää, vaan yö on sinulle kuin päivänpaiste, pimeys kuin kirkas valo’ (Ps. 139:8, 11, 12). Meidän pimeytemme ei tarkoita, että Jumala on joutunut pimeyteen tai olisi poissa, vaan että pimeä on hiljaisuuden ja levon aikaa. Toisinaan pimeyden aika voi olla uskon ja rukouksen harjoittamisen aikaa, kun Herran läheisyyteen on oikeasti syy ja tarve. Silloin pimeä voi tulla Jumalan kirkastamaksi hetkeksi. Herra saa tulla jalkaimme lampuksi, valoksi tiellemme. Hän on sittenkin ainoa Valkeus, Valon lähde pimeässä, kuoleman varjon laaksossa eläville. Pyhäinpäivän murhetta kantaa koko luomakunta ympärillämme. Elämme vuoden pimeintä ajanjak-soa ennen lumen tuloa. Luonto on riisuutunut puvustaan, on ankeaa, harmaata, kuollutta. Luontokin on sulkeutunut levon, uuden odotuksen tilaan – odottamaan tulevaa, uutta ylösnousemusta. Oikeastaan mahdolltomuuden äärellä me vasta heräämme uuteen mahdollisuuteen, josta Jeesuskin puhuu vuorisaarnansa alussa – onniteltavia, onnellisia olette te kurjat, kärsivät ihmiset vielä kerran. Inhimillisestä mahdolltomuudestahan Jeesuksen puheessa on kysymys. Se mitä ihmisiltä puuttuu, mitä he ovat vailla, sen Jeesus lupaa kerran heillä olevan: taivasten valtakunnan, lohdutuksen, perinnön, ravinnon, armahduksen, Jumalan näkemisen, Jumalan lapsen nimen, suuren palkan. Kaiken tämän Jumala lupaa uskollisilleen eli niille, jotka odottavat ja panevat toivonsa Jumalaan. Me ehkä etsimme täältä, tästä ajasta sitä, minkä vain Jumala kuitenkin voi antaa. Niin, se on hänen luonaan, hänen tykönään. Uskon kautta meillä on jo kaikki tämä ja silloin kun maallinen toivo ja turva pettävät, hajoavat käsiimme, olemme valmiita etsimään ja ottamaan vastaan Jumalan hyvän.

Pyhäinpäivän tekstit johdattavat meidät Jumalan luo, kaikkien pyhien yhteyteen, josta uskomme olevamme osallisia, mutta joka niin usein jää kuolleeksi lauseeksi. ’Minä näen taivaan avoinna’ (Ap. t. 7:56), julisti Stefanus, kun hän antoi henkensä Jumalan käsiin. Moni kuoleva on saanut nähdä perille taivaaseen asti, silti meidän on vain jättäydyttävä, uskottava itsemme viime kädessä, taivaan Isän käsiin. Hänen käsiinsä, joka on antanut Poikansa meidän edestämme. Monet taivastekstit lohduttavat yliluonnollisen ihmeellisellä tavalla – kaikki on niin harmonista, niin kuin olla pitääkin, jotta ne antavat, mitä niiltä odotetaan. Kaikkien kyynelten pyyhkiminen on myös kyynelten aiheiden poispyyhkimistä. Tätä meidän on vaikea oikein ymmärtää, kun me synnymme itkien tähän maailmaan ja kun elämme maailmassa, jossa itkunaiheet eivät loppu. Pyhäinpäivän virsi soi jo taivaan iloa, luoden katseen sinne, minne rakkaamme ovat kulkeneet, päässeet, pois murheen maasta. Pyhäinpäivän vahva sanoma vahvistaa

heikkoja uskoamme, voisiko kerran kaikki olla toisin, täyttää iloa synkän suruvaatteen sijaan. Monen ahdistuksen kautta meidän pitää menemän sisälle Jumalan valtaku

Millaista on olla Jumalan luona, siitä Pyhä Henki antaa meillekin toisinaan vakuutuksen. Sanotaan, että 'olo oli taivaallinen', kun koemme jotain niin suurta hyvää, mikä saa taivaallisen ulottuvuuden. Tai 'tässä paikassa oli varmasti Herra', kun meidät valtaa sellainen pyhyiden tunne, että tuntee itsensä Jumalan olevan lähellä, läsnä. Tai kun tuntee 'enkelin siiven hipaisun', kun saa kokea taivaallista huolenpitoa, Jumalan omaa huolenpitoa. Jeesuksen sanat vakuuttavat, vaikkei niitä voikaan täysin käsittää, muttei tulisi mieleenkään asettaa niitä kyseenalaiseksi, sillä sellaisella auktoriteetilla ne on sanottu. Näin on tapahtuva, aamen. Kerran Kristuksessa kaikki pyhät ylistävät Herraa vapaasti ja puhtaasti. Niin kuin Jesaja julisti Jumalan suulla:

'Katso minä luon uuden taivaan ja maan. Menneitä ei enää muistella, ne eivät nouse mieleen.

Ei, vaan te saatte iloita ja riemuita aina ja ikuisesti siitä, mitä minä luon.

Katso ilon kaupungiksi minä luon Jerusalemin, teen riemuitsevaksi sen kansan.

Ja minä riemuitsen Jerusalemita, iloitsen kansastani.

Ei siellä enää kuulu itkun ääntä eikä valitusta'. Jes. 65: 17-19

Jumalan luona kaikki pyhät ylistävät Herraa – "Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä palkka jonka te taivaissa saatte on suuri". Tämä lupaus on annettu m

Virret: 146; 126; 142: 1-4; 200: 1- ; 227; 143: 1,2,4 (Ylistysv.)/ loppuv. 632: 1,4

PETRI FLINCK

07.11.2004

23.SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

ANTAKAA TOISILLENNE ANTEEKSI

MATT 18: 23-25

Liberaalit armon kauppiaat ovat mielellään liikkeellä julistamassa kaikille taivaaseen pääsyä ja sitä, että armo kuuluu ilman muuta kaikille, vaikkei ihminen sitä edes haluaisikaan. Onneksi on rehellisiä syntisiä yleisönoston kirjoittajia, jotka vastaavat liberaalille papille, että tämä puhuu hulluja: Ei ole Jumalaa eikä armoa siis tarvita (HS 22.8.2004).

Jeesuksen vertaus panee kapuloita rattaisiin liberaalin armon kauppiaille kahdesta näkökulmasta. 10000 leiviskän velka on 60000000 denaria eli työmiehen päiväpalkkaa. Sitä summaa on mahdoton kenenkään maksaa. Syntisen ihmisen velka eli synti pyhän Jumalan edes on jotain tällaista. Siitä ei kukaan selviä. Liberaalin armon kauppiaat unohtavat, miten suunnattoman vakavasta asiasta synnissä on kysymys ja miten paljon Jumalalle maksoi armon olemassaolo, hänen poikansa hengen. Näin mahdollistui kristillinen armo, joka ei ole leväperäistä hällävälää armoa vaan kallista armoa. Siksi vertauksessa kuningas kuitenkin antaa tämän suunnattoman velan anteeksi. Läpi Raamatun kulkee punaisena lankana, ettei Jumala tahdo jumalattoman kuolemaa vaan sitä, että tämä saa armon osakseen. Liberaalin armon kauppiaat ajattelevat, että anteeksiantaminen on suhteellista ja Jumala armahtaa, vaikkei ihminen armahtaisikaan. Jeesuksen vertauksen jatko on puhutteleva. Todellisen armon olemukseen näyttää kuuluvan, että se murtaa ihmisen kovaa sydäntä ja synnyttää anteeksiantavaa mieltä suhteessa lähimmäiseen. Käsittämättömän velan anteeksisaanut ei jostain syystä halunnutkaan elää tästä armosta vaan murtuminen pyytämään velkaa anteeksi ei ollutkaan muuttanut hänen kovaa sydäntään. Kovuus suhteessa lähimmäiseen oli säilynyt. Vaikka velka oli vain 100 denaria, sitä ei voinut antaa anteeksi. Jumalan pyhyys tulee Jeesuksen vertauksessa esille siinä, että kuningas kutsuikin velallisen takaisin luokseen ja pani hänet vastuuseen teoistaan.

Jeesuksen vertauksen äärellä on myös hyvä painottaa, miten olennaista on taivaallinen anteeksiantamus Kristuksen työn perusteella (60000000 denaria) eli objektiivinen käsittämätön anteeksiantamus. Se tarjotaan meille jo kasteessa ja saamme sen uskossa omistaa joka päivä uudestaan. Ajallinen anteeksiantamus eli suhde lähimmäiseen on 100 denaria ja kuitenkin sekin on Jeesuksen vertauksessa olennaista. Jumalan käsittämätön anteeksiantamus Kristuksessa ei voi olla realisoitumatta lähimmäissuhteissa. Liberaalit armonkauppiaat haluavat kokonaan unohtaa, että kristillinen anteeksiantamus perustuu yksin Kristuksen sovitusyöhön eikä ihmisen yleishumaaniin lähimmäisen rakkauteen. Kristus on taivaallinen anteeksiantamuksen ainoa mahdollistaja lunastaessaan meidät synnin, kuoleman ja pahan vallasta. Hän sovitti syntimme ja Jumalan vihan, joka kohdistuu

MAURI TERVONEN

14.11.2004

VALVOMISEN SUNNUNTAI

VALVOKAA!

MATT. 25: 1–13

Jeesuksen paluun odotus on valvovan seurakunnan elämässä keskeisesti esillä. Mainitaanhan se uskontunnustuksessakin. Siitä tulee myös opettaa. Lopunajan tapahtumiin liittyen esiintyy hyvinkin viljejä käsityksiä, jotka ovat täysin irti Raamatun opetuksista. Yksi tällainen ilmeisen luettu harhaopetus on *Tim LaHaeyn* ja *Jerry B. Jenkinsin* kansanomainen kirjasarja Kadotettu maailma. Yhdestä osasta on tehty elokuvakin.

Toiseen suuntaan mentäessä on kuulunut ehdotuksia siitä, että luopuisimme jo tästä opinkohdasta, koska se on osoittautunut paikkansapitämättömäksi. Pietari ennustaa juuri näin käyvän lopun aikana: "Ja ennen kaikkea tietäkää se, että viimeisinä päivinä tulee pilkkapuheina pilkkaajia, jotka vaeltavat omien himojensa mukaan ja sanovat: "Missä on lupaus hänen tulemuksensa? Sillä onhan siitä asti, kuin isät nukkuivat pois, kaikki pysynyt, niin kuin se on ollut luomakunnan alusta." (2. Piet. 3:3-4) Valitettavan totta tämä on omassa kirkossammekin. Kuinka moni enää tosissaan

uskoo siihen, että Jeesus palaa kerran takaisin? *Kati Niemelän* tutkimus kertoi surkeita lukemia meidän pappien ja muiden kirkon työntekijöiden osalta. Moni yllättyy ja tyrmistyy kerran, mutta silloin on jo liian myöhäistä. Toiset jäävät ulkopuolelle ja ovi suljetaan. Tänään on vielä armon päivä ja Jeesus jakaa lamppuihin öljyä. Parannuksen mahdollisuus on myös kirkon työntekijällä.

Päivän evankeliumikohdan edellä Jeesus on opettanut Ihmisen Pojan tulemisesta ja siihen liittyvistä merkeistä. Sitten hän ottaa lukuisia vertauksia arkielämästä. Ne kertovat Jeesuksen paluun yllättävyydestä varsinkin tälle maailmalle ja kehottavat valvomaan ja valmistautumaan sitä päivää varten. Jeesus tulee, se on varma. Miten silloin käy meidän? Kumpaan joukkoon kuulumme, viisaisiin vai tyhmiin? Lankaikkisuudessa on vain kaksi vaihtoehtoa taivas ja helvetti.

Vertaus puhuu Herraansa odottavasta Kirkosta. Morsiusneidot eli häihin kutsutut Kristuksen seuraajat ovat ulkoisesti hyvin samanlaisia. Kaikki kymmenen lähtivät ylkää vastaan, mutta yljän tullessa ero paljastuu. Vain toisilla on öljyä lamppuissaan ja uskon liekki palaa toisilla ei. Miten järkyttävää onkaan, että ne, jotka periaatteessa odottavat Jeesusta kuitenkin jäävät ulkopuolelle. Toiset ovat kristittyjä vain nimeltä ja toiset turvautuvat heikkoudessaankin Jeesukseen ja ovat oikeita uskovia. Jumala näkee sydämeen. Tämä ero on ihmisten silmiltä salattu. Tosi Kirkko on siksi näkymätön, mutta sillä on oikeat tuntomerkit, jotka voidaan nähdä ja tunnistaa.

Lopun aika on suurten eksytysten aikaa. Laittomuus pääsee valtaan ja monien rakkaus kylmenee. Me elämme nyt sellaista aikaa, siksi on erityisen tärkeää, että valvovat kristityt vaalivat keskinäistä yhteyttä ja pitäytyvät oikean kirkon näkyviin tuntomerkkeihin puhtaaseen Jumalan sanaan, Herran asetuksen mukaan toimitettuihin kasteeseen, ehtoolliseen ja avainten käyttöön, apostoliseen paimenvirkaan ja oikeaan jumalanpalvelukseen. Risti seuraa tällaista pitäytymistä väistämättä.

Näiden näkyvien merkkien äärellä armonvälineiden hoidossa Jumala toimii ja pitää lamppumme palamassa. Kun ylkä tulee olemme valmiit taivaan hääjuhliin.

JOHAN HELKKULA

14.11.2004

VALVOMISEN SUNNUNTAI

VALVOKAA!

MATT. 25: 1–13

Valvokaa, kehottaa tämän päivän johdantosana meitä. Valmistautukaa, olkaa varuillanne, tietäkää, odottakaa, voitaisiin laajentaa yksinkertaista päivän ohjetta. Valvomisen kehoitus sopii hyvin meille, jotka ajattelemme olevamme täällä ikuisesti. Meidän on oltava valmiita, kun Herramme tulee, vaikka hetki onkin meiltä salattu. Kirkkovuoden päätös muistuttaa meitä ikävällä tavalla tämän maailman loppumisesta, siksi kehoitus kärsivälliseen odotukseen on hyvin tarpeellinen. Ole valmis, kun Herramme tulee. Odota Jumalaa. Laita toivosi, koko luottamuksesi ajan ja tämän luomakunnan Herraan. Silloin olet valmis, kun Hän tulee.

Jeesuksen paluu, takaisintulo, on askarruttanut aina odottavaa seurakuntaa, ei siinä mielessä, milloin tämä aika päättyy, milloin tämä vanha maailma häviää, vaan milloin uusi maailmanaika koittaa, milloin uusi luomakunta saa tulla. Me huokailemme täällä odottaessamme sitä, mikä on luvattu meille. Uuden maailman tulon evankeliumi saa sydämen iloiseksi, sillä se tulee pyyhkimään pois kaiken entisen, tämän ajan ja tämän maailman murheet, jotka niin usein täyttävät meidän sydämemme. Kyselemme kärsimättöminä – 'eikö jo nyt ole sinun aikasi Herra tulla'? Ahdistuksen aika, odotuksen piina, saa kärsimättömäksi ja rauhattomaksi, siksi kautta aikojen kristityt ovat nähneet suurissa maailmankriiseissä Herran tulemisen orastavia merkkejä, tämän maailman hajoamisen merkkejä. Nämä merkit ovat samalla uuden maailman tulemisen lupaus, minkä tulisi oikean kristityn sydämessä herättää kiitollisuutta tai ainakin yhä suurempaa riippumista Jumalassa. ”Kun nuo tapahtumat alkavat, nostakaa rohkeasti pääanne pystyyn, sillä teidän vapautuksenne on lähellä.” (Luuk. 21:28). Juuri uskoa koetellaan näissä taisteluissa, tämän maailman häviämisen ja tuhoutumisen myllerryksessä. Mikään liha ei kestäisi, ellei Jumala lyhentäisi niiden päivien määrää, silti juuri uskon koettelemuksesta on lopultakin kysymys. Monien uskon lamppu sammuu, ei jaksa palaa loppuun asti, lepattava liekki hiipuu myrskytuulen puhaltaessa. Jollain lailla inhimillisten voimavarojen onkin□

Evankeliumitekstin Jeesuksen vertauksessa Jumalan valtakunnan tuloa verrataan hääjuhlan odotukseen. Morsiusneidot kuvaavat odottavaa seurakuntaa, oikeastaan kahdenlaista, kahdentyyppistä seurakuntaa. Kaikki neidot tiesivät odottaa sulhasen tuloa, vain valmistautumisessa, varustuksessa oli olennainen ero. Ratkaisevalla hetkellä öljyä ei ollutkaan riittävästi osalla odottavaa seurakuntaa. Kaikilla öljyä oli, mutta toisilla oli sitä vain nimeksi. Se ei sittenkään riittänyt sulhasen matkassa yöllisessä pimeässä häätaloon asti. Jeesuksen vertaus puhuu uskosta, jolla kuljetaan ja päästään perille ja sitten uskosta, joka ei riitä perille asti. Jeesus puhuu tyhmistä ja viisaista morsiusneidoista. Kummatkin tiesivät odottaa sulhasen tuloa, mutta Ylkää ei kuulunut. Oikeastaan tämä kohta kertoo lähiodotuksessa eläneestä alkuseurakunnasta, joka odotti Jeesuksen paluuta, mutta Jeesus ei tullutkaan odotusten mukaisesti. Niin tyhmiä kuin viisaat nukahtivat, kun eivät jaksaneet enää odottaa. Tämä kuva istui hyvin sen aikaisiin häiden viettoon. Sulhanen lähti seurueineen puolen yön aikaan – tarkkaa aikaa ei ollut tiedossa – soihtujen valossa morsiuustaloon. Tällä vertauksella Jeesus/alkuseurakunta haluaa selvästi korostaa pimeän yön läpi kulkevan seurakunnan olevan riippuvainen Jumalan öljystä, siitä öljystä, joka kestää ja riittää pimeän halki kulkemiseen. Vain silloin pääsemme niiden viisaiden tavoin sinne, mihin aiommekin, mihin olemme matkalla, ei pikkujouluun pikkutuhmiin rientoihin, vaan todelliseen pyhään, täyden ilon täyttymyksen juhlaan. Sitä vartenhan morsiusneidot, viisaat kuin tyhmiä, olivat kaunistautuneet, laittautuneet, valmistautuneet. Tämä Jeesuksen vertaus kertoo oikeastaan odottamisen vaikeudesta, uskon hiipumisesta kesken matkan. Niin monet ajalliset vastukset vievät helposti mennessään kaikkein arvokkaimman, uskonaarten.

Kaaos, maailman hajoaminen, kuuluu osaksi maailman tulevaa kohtaloa, vaikkei kaaokselle pidä antaa valtaa hallita. Hävittävät voimat saartavat m□

Kansojen kuohunta onkin oikea uuden syntymisen ja vanhan häviämisen merkki. Meidän uskonkohteenamme eivät ole katastrofit, joiden pitääkin tapahtua. Jumala valmistaa näilläkin tapahtumilla meitä ulottamaan toivonsa yli tämän katoavan todellisuuden, siihen, mikä kestää, mikä pysyy, mikä on ikuista. Ihmisen Pojan merkki tulee viimeisten tapahtumien yhteydessä, tämä on aito uuden maailman synnyn tunnusmerkki: ”Auringossa, kuussa ja tähdissä näkyvät merkkejä. Meren aallot pauhaavat jylisten, ja maan päällä ovat kansat ahdistuksen ja epätoivon vallassa. Kaikki lamaantuvat pelosta odottaessaan sitä, mikä on kohtaava ihmiskuntaa, sillä taivaiden voimat järkkyvät. Silloin nähdään Ihmisen Pojan tulevan pilvien päällä

suuressa voimassaan ja kirkkaudessaan. Kun nuo tapahtumat alkavat, nostakaa rohkeasti päanne pystyyn, sillä teidän vapautuksenne on lähellä. (Luuk. 21: 25-28). Jeesus jatkaa hyvin kauniilla ja lohduttavalla kuvalla pitkän ja perusteellisen madonlukujen julistamisen jälkeen. ”Katsokaa viikunapuuta tai mitä puuta tahansa. Kun näette sen puhkeavan lehteen, te tiedätte ilman muuta, että kesä on jo lähellä.” (Luuk. 21: 30,31). ”Samalla tavoin te nähdessänne tämän tapahtuvan, tiedätte, että Jumalan valtakunta on lähellä.” Kesä on tulossa – kaiken pimeän, vaikean ja tuhoavan maailmanmyrskyn jälkeen – tässä on hyvä uutinen, todellinen, hyvä sanoma odottaessamme Jumalan valtakunnan täyttä tulemistä. Jumalan uutta valtakuntaa ei voida pystyttää, rakentaa tänne, vaikka toivoisimme ja haluaisimme sitä hartaasti, sillä vain Jumala antaa sen, pystyttää sen, niin kuin Hän on aikanaan antanut tämän maailman. Olemme matkalla häätaloon, täyttymyksen juhlaan, mutta odotus voi tuntua pitkältä ja unohduksen, välinpitämättömyyden uni voi tulla silmään. Itse lähtöhetki, Noutajan saapuminen, yllättää kaikki, jokaisen. Silloin kysytään, nyt kysytään, onko öljyä, sitä valonlähdeä, mikä riittää pitkälle matkalle ennen kuin päästään itse taloon. Tätä yöllistä matkaa me tavallaan teemme nyt. On pimeää – monien lamput sammuvat matkalla, eivät jaksa palaa loppuun asti, perille saakka. Tästä jaosta Jeesus puhuu: keillä riittää öljyä, uskoa, kun kuljemme pimeässä, vaikka kuljemme tätä matkaa Jeesuksen kanssa? Matka ei ole helppo. On kovin ymmärrettävää, että usko hiipuu, sammuu. Tästä vaarasta varoitetaan. Toisaalta haluaisin uskoa kaikkien pelastumiseen, perille pääsemiseen, mutta sana ei vain anna siihen lupaa. Siinä mielessä tämä kohta on tyly, vaikea sittenkin ymmärtää. Ihminen on heikko. Juuri Jumalan lupauksen varassa jaksamme taistella, kulkea eteenpäin, vaikka usein voimat loppuvat. Haluan ajatella, että Herra on valmistanut meille juhlan, johon vain saamme käydä, tulla kutsuttuina. Niin sanassa luvataan, meille vakuutetaan – tulkaa Karitsan hääaterialle, tulkaa, sillä kaikki on valmistettu.

Virret: 150: 1,5,6; 131: 1,2,4; 151: 1,4,5,10,11; 408: 1- ; 229; 345

PETRI FLINCK

21.11.2004

TUOMIOSUNNUNTAI

KRISTUS, KAIKKEUDEN HERRA

MATT. 25: 31–46

Tekstin (a) ulkoisena (yli)historiallisena tulkintakehyksenä on maailmanhistorian loppuhuipennus yhtäältä Kristuksen julki tulevana kuninkuutena ja kirkkautena, ja toisaalta, edelliseen läheisesti liittyen, kansojen tuomiona. Tekstin (b) sisäisenä tulkintakehyksenä on kysymys oikeista teoista ja niiden laiminlyönneistä ja tätä kautta myös kaikista vääristä teoista. Teksti ei puhu pelastuksen perustuksesta eikä pelastumisesta, vaan teoista, jotka ovat oikeita rakkauden tekoja.

Tulkinnan suuri sudenkuoppa on tehdä tästä tuomiotekstistä pelastusteksti. Näin tekevä löytää itsensä yleisuskonollisuuden, tekojen opin ja humanismin suosta. Tämä ajattelu ei lopulta eroa ei-kristillisistä uskonnoista, joissa teoilla on jumalan edessä otollisuutta hankkiva merkitys. Yhteistä näille tulkinnoille on *do ut des* -ajattelu eli ”anna (lähimmäiselle tai Jumalalle), jotta sinulle annettaisiin”. Seurakunta ja ihminen yleensä tarvitsee kuitenkin ennen muuta Kristusta, sekä uskovat, että ne, jotka eivät usko. Saarnaa rohkeasti Kristusta! Paradoksi on, että teot on hetkeksi unohdettava, vaikka niistä on puhe.

Ongelmaa syntyy, kun teksti irrotetaan Raamatun kontekstista. Ajatus ”tuomion perusteena ovat teot” koetaan ihmistä puhuttelevaksi. Hyvät teot ovatkin vastaanottajalle aina tavattoman merkittäviä. Raamattu ei kuitenkaan opeta pelastusta teoista, vaan ”yksin uskosta yksin Jeesukseen”, yksin armosta. Tästä Raamatun kokonaiskontekstista ei voida hetkeksikään luopua (Gal. 2:5!). Uskovan omantunnon on oltava kuollut laille (Gal. 2:19) pelastuksen asiassa.

On oleellista nähdä, että tuomari on Ihmisen Poika eli että sama henkilö pelastaa ja tuomitsee kadotukseen. Raamatussa on vain yksi kolmiyhteinen Jumala, Isä, Poika ja Pyhä Henki – vain yksi Jeesus. Jeesukselle ei ole kaksoisroolia, vaan hän on yksi, ja hänessä yhdistyvät täydellinen sovittajan rakkaus (pelastukseksi) Jumalan täydellinen ja tinkimätön pyhyys, jonka edessä ihminen ei kestä ilman Jeesusta.

Jotta ihminen kestäisi, hänen tulee vedota johonkin muuhun kuin itseensä ja tekoihinsa, sillä ne eivät koskaan täytä Jumalan täydellisyyden vaatimusta. Siihen riittää vain Jeesuksen oma vanhurskaus. Pelastuvat eivät vedonneetkaan omiin tekoihinsa, vaan ”kielsivät” ne eli teoilla ei ollut heidän uskossaan keskeistä tai perustavaa asemaa. Pelastumattomat taas vetosivat hyviin tekoihinsa eivätkä suostuneet väitteeseen niiden puuttumisesta. He uskoivat olleensa ”hyviä”. Toiset olivat ”Kristus-tietoisia” ja ”toiset ”tekotietoisia”, sanoo Öivind Andersen. Mikä loistava oivallus ja muotoilu tältä norjalaiselta raamatunopettajalta!

”Vuohet” joutuivat tuomiolle pelastumattomina, ”lampaat” jo pelastuneina. Tuomio ei ollut tässä sellainen, jossa tuomitaan syyllisyys tai syyttömyys, vaan tuomio, jossa kätöksessä olleet syyttömyys tai syyllisyys tulevat julki seurauksineen. Fil. 2 muodostaa selvän rinnakkaiskohdan, erityisesti myös Jeesuksen kuninkuutta (lue: valtaa ja kirkkautta) ajatellen. Ks. myös 1. Kor. 3:13. Huom! Lampaat ja vuohet olivat Israelissa yleensä samassa laumassa ja lammasarotujen ulkonäön vuoksi niitä oli vaikea erottaa toisistaan. Tuomiolla ero paljastuu. Ks. Room. 2:16; 1. Tim. 5:24.

Pelastetut menevät heille valmistettuun valtakuntaan (34), kadotetut joutuvat siihen valtakuntaan, joka on valmistettu Saatanalle (alkukielessä kuitenkin diabolos, i Perkele) ja hänen enkeleilleen (41). Pelastettujen valtakunta on juuri heille valmiina ”maailman luomisesta” asti (*apo kata-boles kosmou*), kadotetut taas joutuvat paikkaan, joka ei ollut alun perin heille valmistettu. Kalvinistien opettama kadotettujen predestinaatio ei saa tämän(kään) kohdan valossa tukea. Kohta päinvastoin korostaa Ef. 1:3-9:ssä esiin tulevaa valintaa ”pelastukseen Kristuksessa” eli valinta on kohdistunut ihmisiin, jotka ovat saaneet/ saavat Kristus-uskon (eli ”Kristus-tietoisuuden”). ”Luomisesta asti” voidaan perustellusti tulkita viittaukseksi luomista edeltävään ”aikaan”. KR 92 ”ikuinen” (41) po. iankaikkinen (on alku, muttei loppua, näin KR 38).

Hes. 34 on mahtava tuomion ja pelastuksen draama, jossa varsinkin jakeet 2-4 ovat tekstimme selvä rinnakkaiskohta. Herra itse on Paimen, joka etsii eli pelastaa kadonneet (kadotetut, pelastumattomat) laumaansa, mutta on muille tuomari.

Kaikki tuomitaan kerran oikein, mikä on suuri lohdutus kaiken vääryyden keskellä. Pelastettujen autuus on uskossa tuomariin eli Jeesukseen, joka on jo aikaisemmin tuominut heidän syntinsä lain kautta ja armahtanut heidät evankeliumin kautta (1. Kor. 11:31-32).

Rakkauttomuus ja oikeiden, Jumalan sanan edellyttämien tekojen tekemättä jättäminen on syntiä, joka täytyy saada anteeksi. Teksti korostaa rakkauden ja hyvien tekojen välttämättömyyttä, ei pelastuksen saavuttamiseksi vaan pelastetun elämään kuuluvina. Kun saarnataan pelastumista ilman tekoja – kuten pitää – annetaan helposti kuva hyvien tekojen ”valinnaisuudesta”. Näin ei sana opeta. Jännite on suunnaton ja ilmeinen, koska

ilman ensimmäistäkin tekoaan ihminen on uskosta (ja armosta) autuas, mutta juuri sellaisena hän tekee hyvää, rakkaudesta – tai sitten ei. Hän saa olla tekemättä hyvää kun ajatellaan pelastusta, hän ei saa olla tekemättä hyvää kun ajatellaan pelastettuna elämistä ja suhdetta sanaan. Tekoja ei saa päästää omaantuntoon, vaan ne ovat käsissä, jaloissa, sanoissa jne. Uskossa on täysi kuolema pois laista, mutta ihmisen liha ei ole laista vapaa. Onneksi vain harva kristitty luulee lihansakin niin kuolleen, ettei hänellä ole mitään tarvetta laille – jonka valossa kristitty aina osoittautuu ”teottomaksi laiminlyöjäksi” eli syntiseksi. Raamatun kehotusten (lain) vaatimukset ajavat ihmisen koko ajan Kristuksen luo eli tässä on se silta, joka yhdistää lain 2. ja 3. käyttöä. Ilman lakia ei olisi niitä jumalattomia, jotka saavat pelastuksen ilman lakia yksin uskosta. – Lutherin Mannaa Jumalan lapsille 12.10. teksti on tässä loistava.

JUHANI LINDGREN

PERHEEN SUNNUNTAI

PERHE, JUMALAN LUOMISLAHJA

MARK. 10: 13–16

Jokin syys–marraskuun sunnuntai omistetaan erityisesti perheeseen liittyville kysymyksille.

Polttopisteessä ovat Jeesuksen asenne lapsiin ja lapset taivaaseen pääsemisen esikuvina. Kohtaamme tässä saman passiivimuodon ”tuotiin” kuin 29.8. evankeliumissa (Mark. 7:31-37), jossa Jeesuksen tykö tuotiin kuuro. Nyt passiivi sopii käännökseen hyvin: lapset nimittäin tuotiin siksi, että (jotta) Jeesus koskisi (hapseetai) heihin (finaalilause). Juuri lasten tuojat esittivät pyynnön heistä Jeesukselle eli subjekti ei vaihdu kesken tapahtuman. Jos tämä kytkentä purettaisiin, murtuisi Jeesuksen tykö saattamisen vaikutin ja tavoite, ja kysymyksessä olisi jonkinlainen julkkisnäytelmä vailla (hengellistä) sisältöä. Joka tänä päivänä kantaa lapsen Jeesuksen eteen, tekee sen siksi, että Jeesus koskisi tähän lapseen eli siunaisi häntä. Ja kääntäen: joka pyytää, että Jeesus koskisi ja siunaisi jotakuta lasta, tämä ihminen tuo lapsen pyyntönsä myötä Jeesuksen luo.

Matteuksen rinnakkaiskohta (19:13-15) käyttää myös ilmaisua *paidia*, kun taas Luukkaalla on *brefee* (18:15-17). Tunnetussa kolmikohteessa lapset – nuorukaiset – isät (1. Joh. 2:12-14) lapset on kerran (14) *paidia*, kerran *teknee* (12), sitten jakeessa 18 yleisenä kristittyjä tarkoittavana puhuttelusanana on taas *paidia*. *Paidion* on *pais*-sanana diminutiivi ja viittaa siis pieneen lapseen, eli myös sylilapseen, mitä Luukkaan *brefee* nimenomaan tarkoittaa.

Jeesus osoittaa, että lapset (*paidia*) tarvitsevat siunausta. Pienikään lapsi ei ole sisäsyntyisesti tai luomisen perusteella Pyhän Hengen siunaama, vaan tarvitsee (jumalallisen) siunauksen ulkopuoleltaan, viime kädessä Jeesukselta itseltään, sanoisimme kolmiyhteiseltä Jumalalta. Lasten tuomista Jeesuksen luo ei saanut estää – se olisi irrotanut lapset pelastukseen verrattavasta siunauksesta (verbillä *kateulogeoo*). Evankeliumit eivät mainitse erillistä siunaamissanaa, jota olisi käyttänyt, vaan puhuvat koskettamisesta tai käten päälle panemisesta, Luukas mainitsee koskettamisen, mutta jättää pois siunaamisen.

Käten laskemiseen lasten päälle kuului (siunaava) sana. Todennäköisesti Jeesus on käyttänyt jotain yksinkertaista kansalle tuttua VT:n siunaus-sanaa tai Aaronin siunausta. Siunauksen sanaksi voidaan itse asiassa katsoa kaikki, mitä Jeesus tässä tilanteessa sanoi, sillä niissä sanoissa oli juuri lasten siunaamisen perustelu. Matteus puhuu myös rukouksesta (lue: lapsen puolesta). Ruumiin (käden) tarkoituksellinen liike muuttui siunauksen kanavaksi kun se yhdistyi sanaan ja tuojien uskoon. Tuojien usko oli kertomuksessa se, mikä erotti lapset ja lapsista: toiset tuotiin (uskossa) Jeesuksen luo siunattaviksi, toisia ei.

Ennen siunaamisaktia Jeesus puhui opetuslapsilleen ja lasten tuojille. Puheessa oli neljä pääkohtaa, joista ensimmäinen oli ”sallikaa” (afete). Sanalla on myös kärsimisen ja johonkin suostumisen vivahde: teidän tulee kärsiä eli sietää se, että lapsia tuodaan minun tyköni, lapsia joille yhteiskunta ei katsonut kuuluvan paljon ”uskonnollisia oikeuksia”. Lapselle kuuluu sama Jeesuksen luo tulemisen tai tuoduksi tulemisen velvoite ja oikeus kuin kaikille muille. Sanalla ”sallikaa” on myös aktiivinen ”luokse päästämisen”, jopa ”luokse lähettämisen” vivahde. Tämän asenteen kääntöpuoli on ”estäminen”, mitä siis ei missään tapauksessa saa tehdä. Ajatuksellinen rinnakkaiskohta on Jeesuksen puhe siitä, ettei yhtään häneen uskova lasta saa vietellä tai johdattaa lankeemukseen (Mark. 9:42). Estäminen on äärimmäisen vakavaa ja tuo hirveän rangaistuksen: ihminen saa myllynkiven kaulaansa ja hänet heitetään mereen. Kastetun ja muun lapsen pitäminen irti kristillisestä kasvatuksesta on vakava asia, ja hänen vanhemmiltaan tulee edellyttää, etteivä□

Kolmanneksi Jumalan valtakunta on ”lasten kaltaisten” eli heille valmistettu ja kuuluva. Lasten ”estäminen” on alkukielen mukaan aivan selvästi heidän pitämistään pois Jumalan valtakunnasta. KR 92 jakaa jostain käsittämättömästä syystä alkukielen virkkeen kahdeksi erilliseksi lauseeksi ja häivyttää samalla kreikan ”sillä” –rakenteen ilmaiseman tavoitteisuuden pois (KR 38 kääntää oikein). Tässä on kysymyksessä teologista sisältöä muuttava käännöserhe. Jeesus ei tietenkään sano, että kaikki lapset pääsevät Jumalan valtakuntaan; se olisi kohdan vakava virhetulkinta. Kaikkia □

Neljänneksi on puhe valtakunnan eli pelastuksen vastaanottamisesta. Lapsi suostuu Jeesuksen luo tuotavaksi ja ottaa vastaan siunauksen vastustelematta. Tämä suostuminen ei lasta kuitenkaan pelasta, vaan Jeesuksen siunaus, sana, joka luo sen, mitä se sanoo. Lapsi ei pääse Taivaaseen myöskään kuvitellun synnittömyytensä vuoksi, vaan jumalallisen, uutta luovan siunauksen sanan – puhutun, kuullun ja näkyväksi tehdyn – voimasta. Kosketus on tässä yhteydessä anteeksiantamusta välittävä kosketus. Tämä kosketus sisältyy myös kasteeseen, jota lapselta ei saa evätä seurakunnassa.

Mikä pani ihmiset (isät, äidit, tuttavat, sukulaiset, isommat tai samanikäiset lapset, opettajat, naapurit jne.) tuomaan lapsia Jeesuksen koskettaviksi eli siunattaviksi? Vastaus on usko Jeesukseen. Tämä usko oli syntynyt sanasta, jonka reitti oli ollut ainakin kolmenlainen 1. VT:n kirjoitukset ja niiden lupaukset Messiaasta, 2. ihmisten kertomukset ja opetukset Jeesuksesta sekä 3. Jeesuksen puhumien ja ”tekemien” sanojen kuuleminen, näkeminen ja vastaanottaminen.

Lapsi- ja varhaisnuorisotyö eri muodoissaan vaatii hengellistä ja henkistä terävyyttä ja siviilirohkeutta pitää lapsi lapsena ja ohjata hänet sellaisena Jeesuksen tykö sanan välityksellä uskon syntymiseksi tai uudistamiseksi. Lapsi on uskossaan mutkattomampi kuin aikuinen, mutta ei ole oikein pitää lasta automaattisesti valtakuntaan kuuluvana (vaikka valtakunta kuuluu hänenkaltaisilleen) eikä myöskään sen ulkopuolelle kuuluvana ja sinne jäävänä, vaan ihmisenä, jota Jeesus kovasti odottaa kasteen jälkeiseen uskoon ja siunauksen osallisuuteen.

JUHANI LINDGREN